

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljalati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

St. 19.

V Gorici, v torek dne 7. marca 1911.

Leto XIII.

Po delegacijah.

V soboto je bilo torej delegacijsko zasedanje v Budimpešti zaključeno. Vojni upravi so delegacije dovolile vse, kar je zahtevala. In to ni malo. Čule so se sicer tožbe o žalostnem finančnem položaju, v katerem se nahaja naša država, čuli so se nasveti, da bi se moralo pri nas mnogo več storiti nego se je dosedaj storilo za povzdigo te ali one gospodarske panoge, kar pa jako utežujejo vedno večje zahteve vojne uprave, a vse te tožbe bile so le glas upijočega v puščavi, kajti iz ust vojnega ministra in poveljnika mornarice ni bilo drugega slišati, nego da se mora naša država tako oborožiti, kakor so oborožene in se še oborožujejo njene sosedinje. Ako bi pa človek sodil vso politično konstelacijo po izjavah našega ministra za zunanje zadeve, grofa Aehrenthal, misliti bi moral, da je vsaka vojna v dohlednem času izključena — v tako lepih barvah je namreč grof Aehrenthal slikal prijateljske odnose naše države do njenih sosedinj. In prav zaradi tega si mora vsakdo misliti: čemu pa ta oboroževanje, čemu pa tako ogromni stroški za vojne priprave, ko vlada vendar med nami in med našimi sosednimi državami tako pristrčno prijateljsko razmerje?!

Če so pa delegacije v kljub Aehrenthalovim trditvam o najkorektnjših in prijateljskih odnosajih s sosednimi državami dovolile vojaški upravi vse, kar je zahtevala, potem je to znamenje, da niso bile prepričane o resničnosti Aehrenthalovih zatrjevanj, potem je to znamenje, da mu niso verovale, kar je govoril in končno je to znamenje, da naši odnosi s sosednimi državami niso pristrčni, niso prijateljski, ampak da moramo računati od dne do dne z iznenadenji, ki pa nas ne smejo najti nepripravljenih, in prav zaradi tega ne moremo biti preveč hudi na delegacije, ki so, kakor smo že ponovno rekli, vojni upravi dovolile to, kar je zahtevala in kar je spoznala za potrebno, da

spravi našo vojno silo do take stopinje kakor je potrebna, da se lahko naša vojna sila v bran postavi proti napadu, naj bi pa ta prišel od te ali one strani.

Delegacije so torej dovolile denar. Kje pa da se bode ta denar vzel, za to se niso pa delegacije nič brigale. Prepustile so to skrb finančnim ministrom, avstrijskemu in ogrskemu, in pa avstrijskemu in ogrskemu državnemu zboru.

Stojimo torej brez vsakega dvoma pred novimi davki, pred davki, ki bi se bili upeljali v naši državi že za časa Bilinski jevega ministrovanja, ako bi se bila našla takrat v državnem zboru večina, ki bi zanje glasovala. Imamo sicer novega finančnega ministra, ki nam sicer še ni povedal, ali bodo njegove davčne predloge slične onim njegovemu predniku Bilinskemu. Nimamo pa v državnem zboru drugih poslancev in drugih strank in nimamo tudi v državnem zboru zanesljive in izdatne vladne večine, kakor je nismo imeli za časa Bilinski-jevga ministrovanja. In prav zato nastaja veliko vprašanje, ako se sedanjemu finančnemu ministru ali pravzaprav sedanji vladi posreči dobiti pri sedanjih razmerah potrebno večino, ki bi bila voljna privoliti v to, da se avstrijski narodi obremene z novimi davki, posebno še sedaj, ko vlada povsod tako velika draginja in so gmotne razmere sploh tako žalostne, da jih ni skoro več mogoče prenašati.

Je pač še nekaj drugega, kar pride pri vsem tem jako v poštev. Še par let in konec bode sedanje državno-zborske dobe. Premnogim poslancem se je iz raznih ozirov državnozbornsko življenje še precej priljubilo. Državno-zborski mandati se jim ne zde, da bi bili za nje kako težko breme, katerega bi se radi otresli, marveč ravno nasprotno. Novi davki pa so bili, so in bodo vedno za volilce nekaj odijoznega, nekaj neljubega, kar je pač samo po sebi umevno. Zato bi pa bili prav malo hvaležni onim svojim zastopnikom, ki bi jih z njimi osrečili, in prav s tem

dejstvom računijo sedaj v državnem zboru razne stranke in mnogi poslanci posebno tisti, ki bi bili tudi pri prihodnjih volitvah radi izvoljeni v državni zbor in katerih, kakor rečeno, ni malo. Zato je pa prav verjetno ali vsaj izključeno ni, da bode vlada, ko stopi z novimi davčnimi predlogami pred poslansko zbornico, trčila ob velike in morebiti tudi nepremagljive ovire, ki jo bodo prisilile, da bode morala poslansko zbornico razpustiti.

Zaradi tega niso torej popolnoma neutemeljene govorice o bližnjem razpustu državnega zbora, ki krožijo zadnji čas po raznih listih. Ali, kakor rečeno, ako pride do razpusta, bodo dale temu edino-le nove davčne predloge povoda, katerih, kakor rečeno, pa danes še ne poznamo.

Dopisi.

Šempas. — Kakor sploh naše vasi, tako tudi naša še ni v takem stanu kakor si jo želimo. Povem pa takoj, da danes mislim samo na ceste oziroma na ulice in poti po vasi. Skozi vas vodite dve državni cesti, stara in nova. Obe sti široki in novo ju vzdržuje cestni erar, staro občina, to je vas Šempas. Razen teh dveh imamo še lepo število drugih cest, klancev, ovinkov in „gas“, ki pa z majhno izjemo kličejo potrebnih poprav.

Posebno zanemarjen je bil oddelek Lopenje. Sredi vasi je hudournik izkopan grapo, da je bilo grdo videti. No, pametnejši možje so končno zmagali, da se je z delom sosedov in gmotno podporo občine postavil kamenit most in obzidalo obrežje, da je lepota. Začela se je popravljati tudi cesta, ki vodi od Pristav z državne ceste v Lopenje. Neutegoma je to delo sicer županstvo ustavilo, pa upamo, da se izvrši še to leto.

Pretečni teden se je zopet kar natihoma izvršilo lepo delo, ki je v čast dotičnikom. Oddelek vasi Hum ali „Gun“ je bil za vozni promet kar odrezan od vasi. Združili so se pa Gunarji in s pri-

merno podporo občine so v malih dneh razširili stezo in napravili široko ulico, ki veže staro državno cesto z Humom. Hvaležno se tu spominjamo našega veleposestnika Petra Batič, ki je radovoljno in za nepretirano ceno odstopil potrebno zemljišče za napravo lepe in potrebne ulice.

Hvalevredno je, da napredujemo; častno, da napredujemo s lastnimi močmi, ali čaka nas še mnogo dela.

Temnica. — (Smrt na kosa.) — V Temnici je umrl v ponedeljek po polnoči občešpoštovani posestnik g. Franc Rogelja v visoki starosti 90 let. Poročil se je, ko je bil star 7 let, udovec je bil 53 let. Pred leti je bil kamnosek. Zapušča tri sinove in eno hčer. Bil je poštenjak, mož stare korenine. Pogreb je bil danes popoldne. Pokojniku svetila večna luč. Preostalim naše sožalje!

Iz Brd. — Govorilo se je uže mnogo o cesti, ki naj bi se zgradila z Dobrovega skozi Biljano, Vipolže do Grojne. Baje je tudi uže dovoljen velik deželni in državni kredit in tudi prizadete občine so se uže obvezale, da bodo prispevale za zgradbo te ceste, a z delom se le ni še začelo. Pravijo, da cela ta velika zgradba ni še popolnoma financirana. Prebivalstvo željno pričakuje te ceste, ki odpre zapadnim Brdom novo krajšo zvezo z Gorico in z drugimi brskimi občinami. Ako se ne more začeti s popolno gradbo, naj bi se začelo najprej s prvim delom in sicer z Dobrovega do Vipolže. Ta cestna zveza je potrebna vsem zapadnim Brdom. Medanski klanec, po katerem se mora sedaj voziti, je strm na obeh straneh, spredaj in zadaj, in vozniki z dvovpreženo živino ne morejo spraviti po njem niti 15 kvintalov blaga, kamo-li več! Nova cesta z Dobrovega v Vipolže pa bi šla skoraj po ravnem. — Le želeži je, da bi se vsaj del ceste, in sicer za sedaj z Dobrovega do Vipolže zgradil. Potem pa, ko bo zagotovljen potrošek za še ostali del ceste, naj se cesta dokonča do Grojne. Zapadni Bric.

Dve nečakinji mesto jedne.

Veseloigra v dveh dejanjih.

Prevela

L. Kersnik-Rottova.

(Dalje.)

Tinica: Mene vendar ne dotečete. **Razboršek:** Pod eno streho bodeva stanovala; in — priložnost stori tatu!

Tinica: Takej nevarnosti kmalu odidem. Prišla sem v Zagreb, ker se nadjam z vašo pomočjo kmalu dobiti mesto odgojiteljice.

Razboršek: Odgojiteljice? Ne zamerite, ne zdi se mi —

Tinica: Da bi znala odgojevati? O gospod te lastnosti imam v velikej meri. —

Razboršek: V čem pa mislite poučevati?

Tinica: V vsem, kar je v modi.

Razboršek: Pa, o katerih hišnih opravilih?

Tinica: Kaj se tu kaj tacega zahteva?

Razboršek: Vsaj najpotrebnejše bi bilo.

Tinica: Na to pa res še mislila nisem.

Razboršek: Za sedaj, lepo moje dete, odgojujte mene prav po svoji volji.

Tinica: To je pametna beseda.

Razboršek: In, ako se pri tem dobro počutim, ne pustim, ne pustim Vas iz hiše. Toda — pozabil sem, da stojita tu dva para, ki komaj čakata spoznati se.

Rozika: O — lahko čakam.

Razboršek: (Ponudi Roziki stol.) Sedite tu — in ti, moj nečak, stopi pred njo; ti, ljuba nečakinja, sedi tu (jo pelje na nasprotno stran k stolu) — in ti, moj sin, stoj tu. (Ga postavi pred Lavoslavo.) Tako — zdaj se dobro oglejte drug drugega in povejte si kaj lepega. Ko se domenita, pokličite me, da vas blagoslovim. — Med tem odkažem gospodični Liziki Labud nje sobo. (Ji poda pazduho.) Smem li prositi?

Tinica: (Se ga prime.) Hahaha! To bode prijetno razveseljevanje! (Odide z Razborškom.)

6. prizor.

Radivoj stoji pred Roziko. Milan pred Lavoslavo.

Milan: Draga bratranka, ne smejte se moji zadregi.

Lavoslava: Resnično, tudi jaz sem vsa zmedena.

Radivoj: (Pogleduje nemirno Lavoslavo.) Ste li že dolgo v hiši mojega strica?

Rozika: Od sv. Martina.

Radivoj: Dobro ste si zapomnila čas prihoda.

Rozika: Kako ne, ravno gosi so pekli, in te jako rada jem.

Milan: Željja mojega očeta vam je znana — — —

Lavoslava: Morda ni to njegova resnična volja?

Radivoj: Moj stric želi, da se poroči.

Rozika: (Vstane, se prikloni.) Mi bode čast.

Radivoj: Želite tudi vi?

Rozika: (Se vsede.) O ne, to bi se ne spodobilo.

Milan: Zdaj, ko vas je moj oče videl, zahteval bo od mene pokorščine.

Lavoslava: Saj ne bode sile delal edinemu sinu?

Radivoj: Je vaše srce še prosto?

Rozika: Moje srce? Hahaha!

Radivoj: Saj imate srce, ali ne?

Rozika: O ne, to bi se ne spodobilo.

Milan: Draga bratranka, meni se zdi, da bi bila midva prej in boljše prijatelja, da naju ni oče koj s početka spravil v tako zadrego.

Lavoslava: Meni se tudi tako zdi. —

Radivoj: Sem slišal, da ste bogati.

Rozika: Nečuvno bogata.

Radivoj: A jaz sem ubog.

Rozika: Uboga para ste? Vas pomilujem.

Milan: Najbolje je, zdaj na to ne misliti.

Lavoslava: Mi jako ustrezete, ako me tega ne spominjate.

Milan: Zdaj, sem rekel.

Radivoj: Za ves svet ne bi hotel, da bi vas silil.

Rozika: Kaj še! Siliti se me pa ne sme.

Radivoj: Vi bi me tedaj radi poročili?

Rozika: O da!

Radivoj: Ali pa katerega drugega?

Rozika: O da!

Radivoj: Ali pa morda nobenega?

Rozika: O da!

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Delegacije.

V soboto so delegacije imele svojo zadnjo sejo v tem zasedanju. Končalo je zasedanje s tem, da so se sprejeli krediti za vojno ter za mornarico. V zadnji seji je govoril tudi vojni minister. Rekel je, da so razni gospodje mnenja, da so potrebščine za vojaštvo velikanske. Če se pomisli, da znašajo stroški za vojaštvo je 12% vseh državnih stroškov, se oni ne more pridružiti mnenju nekaterih delegatov, da so veliki izdatki za vojsko krivi, da se ne more naša monarhija kulturno in gospodarsko razvijati.

Govoreč o reformi vojske, je izjavil, da se bode parlament v kratkem času lahko bavil z upeljavo dveletne vojaške službe. Tam se bode tudi sklenilo, ali se sploh uvede. V tem pogledu mora opomniti, da so domobranski polki, pri katerih je že uvedena dveletna služba, vojaške čete prve vrste.

Potem se je dotaknil vprašanja enoletne prostovoljne službe. Minister misli, da vojaška uprava ne bode protivna ugoditvi želje, naj se pod gotovimi pogoji dovoli pravica do enoletnega prostovoljstva absolventom šestega razreda kake srednje šole. Upa pa, da se ne bode nikdo upiral odpravi takozvanega „inteligentnega izpita“.

Kar se tiče krajevnih imen v vojaških zemljevidih, se ista sedaj upisujejo po novem geografskem besednjaku. —

Na razne interpelacije glede „polkovnega jezika“ je odgovoril, da je on vedno na to delal, da se povzdigne pri vojakihi jezikovno znanje. Popolnoma je pa neopravičena pritožba, da se pri vojakihi žali narodni čut. V vojski se ne zanemarija spoštovanja do kake narodnosti. Ne sme se pa zanašati narodne boje v našo vojsko, kajti inace zgubi vojska ono enoličnost, ki je pri naših razmerah potrebna.

Minister se je potem bavil o dvo-boju. Rekel je, da ni primoran častnik zahtevati krvavo zadoščenje za zazh-ljenje, da pa so slučaji, v katerih se tako zadoščenje mora zahtevati. Sicer pa se dela vedno na to, da se omeji duelsko gibanje.

Število častnikov v armadi je že spopolnjeno. Zato se ne more ugoditi raznim prošnjam za aktiviranje rezervnih častnikov. Tudi število kadetnih šol se bode moralo s časom zmanjšati.

Potem se je bavil minister s potrebnimi vojske ter izjavil, da se je posrečilo vsled koncilijantnosti obeh vlad doseči za letos nekako zboljšavo za to leto, da bo pa proračun za prihodnje leto popolnoma saniran.

Končal je svoj govor s tem, da je omenil duh, ki vlada v armadi. Kar primanjkuje vojaštvu v materialnem oziru, mu je mogoče prenašati le z navdušenostjo ki je lastna vojski, ki si je priborila v dosti slabejših časih častne zmage. Moja skrb, je končal, bode vedno, da ohranim ta duh v vojski.

Nato je govoril še poročevalec Kozlovski ter sta odgovorila minister za zunanje zadeve in finančni minister na razne interpelacije.

Konečno je zaključil zasedanje predsednik Baernreither in zbornica je zaklicala trikratni „živio“ Nj. Velikanstvu.

Državni zbor.

Predsednik posl. zbornice dr. Pattai je sklical za sredo načelnike raznih klubov k posvetovanju. Posvetovali naj bi se, da li bi ne bilo možno rešiti državnega proračuna že v teku tega meseca, tako da bi ne bilo treba vladi zateči se k zopetnemu provizoriju. V dosego tega namena bi moral imeti proračunski odsek vsak dan seje. Nata način bi odsek rešil proračun do 25. t. m., nakar bi prišel v zbornico k drugemu čitanju.

Ogrski državni zbor.

Ogrski drž. zbor, ki se bavi že skoro dva meseca z bančnim vprašanjem, za katero je porabil dosedaj že 41 sej, je bode konečno vendarle rešil že v prihodnjih dneh.

Cesar Franc Jožef I.

se je po 4 tedenskem prebivanju v Budimpešti vrnil v soboto zvečer na Dunaj.

Forgach pride na Dunaj.

Avstro-ogrski poslanik v Belgradu grof Forgach, o katerem je bilo v naši poslanski zbornici, v delegacijah in tudi v Friedjungovem procesu v zadevi falzificiranih dokumentov toliko govora, pride, kakor se poroča, na Dunaj ter postane sekcijski načelnik v ministerstvu za zunanje zadeve.

Veliki katoliški shod zoper „Los von Rom“.

V nedeljo se je na Dunaju vršil od katoliške ljudske zveze sklicani katoliški shod, katerega se je udeležilo na tisoče ljudstva. Shod je imel namen zavzeti odločno stališče zoper hujsko-valno delovanje protestantovskih pasttorjev v Avstriji in obsoditi protiver-sko in protiavstrijsko „Los von Rom“ gibanje. Govorila sta župan dr. Neumaier in nadškof-koadjutor dr. Nagl. Nato se je predlagala resolucija: Mnogo tisoč katoliških mož, zbranih na katoliškem zborovanju na Dunaju, naj-odločneje obsoja malopridno „Los von Rom“ — agitacijo in vidi v njej največjo nevarnost za verski mir v deželi in za blagor države ter pozivlja vse ljudstvo, da se postavi za katoličanstvo in za avstrijsko misel in zavrne nič-vredne agitatorje-hujškače „Los von Roma“. Resolucija se je z nepopisnim navdušenjem soglasno sprejela. — Liberalci in Vsenemci se penijo jeze.

Turški prestolonaslednik obišče našega cesarja.

Avstrijski poslanik v Carigradu markiz Pallavicini je bil v soboto na avdijenci pri sultanu in pri turškem prestolonasledniku. Poslednji je pri tem izrazil željo, da bi obiskal pri prihodnjem potovanju po Evropi našega cesarja.

Novo francosko ministerstvo.

Ministerstvo je sedaj definitivno sestavljeno in sicer: predsedstvo in notranje stvari Monis, unanje stvari Croupi, vojna Berteaux, mornarica Delcassé, finance Caillaux, uk Steeg, javna dela Dumont, trgovina Massé, poljedelstvo Pamo, kolonije Messimy, dela in socialna oskrba Boncour.

Framasoni proti škofom.

Portugalski framasoni, ki zdaj vladajo nesrečno deželo, postavijo pred sodišče škofo, ker niso izposlovali milostnega dovoljenja lože, da smejo izdati pastirski list, ki ga je zato konfiscirala. S sodiščem nastopijo tudi proti drugim katoliškim duhovnikom.

Domače in razne vesti.

Slovenski postni govori so vsaki petek, skozi celi post in sicer ob 7. uri zvečer v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Govornik je preč. g. župnik Iv. Kokošar.

„Soča“ pač vedno ista. — V četrtkovi številki je objavila „Soča“ uvodnik pod naslovom „V izboljšanje razmer v našem javnem in političnem življenju“. Tam piše med drugim: „Mi smo za to, da neha v naši javnosti vsak surov ton, vsako grdo osebno napadanje, polemika bode dostojna in stvari vredna...“ in dalje: „Pri nas je že in bo tako in ostane...“

Kako je bilo pri „Soči“ v tem pogledu, to vemo pač vsi, ali da bode „Soča“ že v prihodnji (namreč sobotni) številki postavila tisti njen „bo“ tako očitno na laž in se sama sebe tako grdo

bila po zobeh, tega bi pa marsikdo ne pričakoval, razun seveda naš, ki poznamo „Sočo“ do obisti. V sobotni številki namreč veje po celi „Soči“ tako surov ton, mrgoli toliko grdihi napadov na desno in levo, da prekaša sobotna številka v tem pogledu mnogo prejšnjih. Da, da: Naturam furca expellas, tamen usque recurret — Kaj ne, „Soča“!?

Še nekaj „Edinostinemu“ dopisniku „iz goriških trgovskih krogov“. — Ta gospod si je dovolil napisati na naš naslov tudi poziv za prenehanje „samoubijalnimi izpodkopavanjem slovenskih podjetij“ in za „složno delovanje za povzdigo gospodarskega osamosvojenja naroda“. Ni pa težko izpoznati, da mu je ta poziv provzročil zadrego, izvirajočo iz zavesti, da govori o vislicah v — rabeljnovi hiši. Razumemo, da mu je bilo težko, grajati „samoubijalno izpodkopavanje slovenskih podjetij“ in pozivati na „složno delovanje za povzdigo gospodarskega osamosvojenja naroda“ v oni „Edinosti“, katera je — ni dolgo tega — z vidnim veseljem poročala, da so pri polomu nemške krščansko-socialne centralne zadržne blagajne prizadete tudi slovenske „klerikalne“ posojilnice koroške. Vprašamo torej goriškega trgovca: Ali ne najde v tem — celo ponosnem — poročilu „Edinosti“ pristnega „samoubijalnega izpodkopavanja slovenskih podjetij“!? Kako se predrzne, usiljevati se nam za učitelja in si postavljati na obraz krinko nevednosti: da je „Edinost“ vedoma in hotoma ostala pri „samoubijalnem izpodkopavanju slovenskih podjetij“, če tudi je bila od kompetentne strani obveščena, da je lagala?! Naukov od takih usiljivcev, ki imajo maslo na glavi, mi absolutno ne sprejemamo.

Razen tega izjavljamo z vso odločnostjo, da nam vest prav nič ne očita, da bi bili mi krivi kakega „samoubijalnega izpodkopavanja slovenskih podjetij“. Kar smo pisali (in pišemo in bomo še pisali) o Gabrščekovih podjetjih in njegovih liberalnih zavodih, se je godilo v času, ko je bilo vse slov. goriški javnosti že dobro znano. Molčati pa nismo imeli najmanjše dolžnosti. Proti vsakemu drugemu političnemu nasprotniku bi bili mogli imeti kako obzirnost, proti Gabrščku nismo mogli imeti nobene. Koliko je ta človek škodoval narodnemu miru in pravi sreči goriških Slovencev, to ni znano le nam, ampak sedaj tudi našim liberalnim protivnikom. Zato pa smelo trdimo, da je malo slovenskih politikov na Goriškem, ki bi ne bili našega mnenja: Čimpreje izgine Gabršček z našega političnega pozorišča, tem bolje za goriške Slovence. In da mora preje ali pozneje do tega priti, smo mu že davno prerokovali. Njegova politika je šla po denarju gor in gre po denarju dol. Naravno, da mora enaka usoda zadeti tudi denarne zavode, na katere je opiral svojo zgrešeno politiko. Najboljši dokaz je „Goriška ljudska posojilnica“. Naši rodoljubi so jo ustanovili v začetku osemdesetih let z jedinitim namenom rešiti naše ljudstvo iz oduševskih rok laških. Ta plemenita namena je prenehala, ko se je te posojilnice z znanim nasiljem polastil Gabršček s pobratimom Tumo. Njuna svrha je postala: nabiranje denarnega fonda za podpiranje liberalne politike, za vzdrževanje konkurenčnih liberalnih društev in za komodnost liberalnega vodstva. In proti taki zlorabi narodnega denarja naj bi imeli mi še obzirnosti! Ne in ne! Čutimo se zadovoljne, da ne izpodkopujemo morda kakega slov. podjetja, pač pa zlorabo slov. podjetja! Capito, signor trgovec!?

Pa še nekaj. Ali je g. trgovec čital naš uvodni članek v „Gorici“ 21. febr. 1911 št. 15? Ali mu ni nič znano, kaj sta uganjala pred leti Gabršček in „Soča“ zoper našo „Centralno posojilnico“, „Goriško zvezo“ in bivšo „Krojaško zadrugo“? In da so bili ti napadi neosnovani, kaže sedanjost. In kje sta bila takrat gospod trgovec in „Edinost“? Molčala sta. Naj molčita tudi sedaj!!

O zločinki ali zločinou, ki je prinesel v spovednico cerkvice „Imaculata“ zavojček, v katerem je bilo povito mrtvo dete, ni sledu. Spočetka se je mislilo, da je policija na sledu zločinki, a je ta sum odpadel. Nihče ne ve, kdo je mogel to storiti. Po mestu se sicer širijo razne govorice, a so vse brez dokazov. Kakor so konstatirali zdravniki, ki so mrtvo trupelce preiskali, je prišlo dete pred časom na svet. Rojeno je bilo baje živo, a se je najbrže zadušilo v zaboju. Tudi se po mestu širi govorica, da je morala to delo narediti tuja roka, izven Gorice. — Sicer pa je naprošen tisti, ki bi mu bilo kaj znane-ga o tem, da naznani to goriški policiji.

Nagrobni spomenik za kardinala Jakoba Missia je v delu. Izvršuje ga kipar Alojzij Repič, profesor na c. kr. umetno obrtni šoli v Ljubljani. Kip kleččega kardinala je zasnovan nekoliko nad naravno velikostjo v visokem reliefu iz krasnega belega tirolskega mramorja. Ko bo delo dovršeno, se bo v Ljubljani razstavilo. Primerno bo treba še urediti grobno kapelo sv. Michaela na Sv. Gori. Spomenik se bo postavil najkasneje letos na rožniveno nedeljo, morda še prej. Stroški so proračunjeni za vse delo nad 10.000 K.

Skupščina „Slovenske Matice“. — V nedeljo se je vršil v Ljubljani 47. letni redni občni zbor „Slovenske Matice“. Iz tajnikovega poročila je bilo posneti, da je štela „Matica“ v preteklem letu 4058 članov, in sicer 5 častnih, 189 ustanovnih in 3779 letnih ter 85 naročnikov. Za tekoče leto 1911 izda „Matica“ osem knjig, in sicer:

1. „Zbornik znanstvenih spisov“, ki ga uredi predsednik dr. Fr. Ilešič. 2. Dr. J. Mencingerjevih zbranih spisov I. zvezek. 3. Dr. Lahovega romana „Brambovci“ II. del. v „Knezovi knjižnici“. 4. Več novel izpod peresa mlajših pisateljev v „Zabavni knjižnici“. 5. Novelo hrvaškega novelista Šimunovića v „Hrvaški knjižnici“. 6. Dr. K. Štrekljevih narodnih pesmi zadnji zvezek. 7. „Životopisi“, karakteristične črtice slavnih Slovanov in 8. Letopis.

Iz blagajnikovega poročila pa je posneti sledeče:

„Matica“ je imela v preteklem letu 42.522 K 59 vin. dohodkov in 42.501 K 74 vin. stroškov, torej 20 K 85 vin. prebitka. Društveno premoženje znaša 114.678 K 63 vin. Pomnožilo se je v prošlem letu za 5512 K 71 vin. Depoziti, ki jih hrani „Matica“, so znašali: zaklad za dr. Costin spomenik 5753 K 28 vin., zaklad za dr. Bleiweisov spomenik 11.528 K 62 vin., depozit za zemljevid 675 K 22 vin., zaklad za Gregorčičev spomenik 1620 K 22 vin., Jurčič-Tomšičeva ustanova za literarne namene znaša 11.252 K 93 vin., Anton Knezova ustanova pa 66.601 K 98 vin.

V odbor so bili izvoljeni: ravnatelj Peter vitez Grasselli, prof. Ferdo Seidl, prof. Fran Kos, vladni svet. Andrej Senekovič, ravnatelj Ivan Šubic, šolski svet. dr. Fran Detela, ravnatelj dr. Lovro Požar, kanonik Ivan Sušnik, prof. Aleš Ušeničnik in pesnik Oton Zupančič.

Na predlog prof. Westra je bil za častnega člana izvoljen prof. Pletersnik v priznanje njegovih neveljivih zaslug za slovensko književnost in znanost.

Športni vlaki. Od minole nedelje so nehali voziti športni vlaki v Bohinj in na Bled.

Tržaška občina podedovala milijon kron. — Baronica Cecilia de Rittmeyer, ki so jo pokopali v soboto, je zapustila vse svoje premoženje, ki znaša približno 1 milijon kron tržaški občini v svrhu, da ta sezida zavod za slepce.

Okrajna posojilnica v Kobaridu vabi k letnemu občnemu zboru, kateri se bo vršil dne 16. marca t. l. ob 2 uri popoldne v posojilničnih prostorih se sledečim dnevnim redom: 1. Potrjenje letnega računa; 2. Izvolitev načelstva; 3. Izvolitev nadzorstva; 4. Privoljenje nagrad in podpor; 5. Slučajnosti. V slu-

čaju, da je občni zbor ob napovedani uri nesklepčen, vrši se drugi, občni zbor isti dan ob 3. uri popoldne.

Načelstvo.

Nov Lloydov parnik. — V soboto popoldne so v Lloydovem arzenalu spustili v morje novozgradjen ekspresni parnik z dvojnim vijakom „Wien“.

„Klub slovenskih amater-fotograf“ v Ljubljani naznanja vsem svojim članom, da namerava prirediti v majniku prvo splošno amatersko razstavo. Razstave se lahko udeleže samo društveni člani z najrazličnejšimi predmeti. Odbor si bode prizadeval, da dobi razstava jednotno lice, kjer bodo lahko našli vsi različni sujeti in vse raznovrstne tehnike svoj prostor. Odbor bo tudi skušal, da poda prva razstava kolikor mogoče popolne slike razvoja amater-fotografske umetnosti na Slovenskem. Opozarjamo torej že sedaj vse člane društva, naj se začnejo pripravljati za prvo razstavo, s katero hočemo tudi dokazati javnosti, da smo na tem polju važen faktor, s katerim je treba računati. Odbor.

Občina Žaga ima 158 h. št. in 850 prebivalcev, od kojih je bilo prisotnih 31. dec. 1910 707, a odsotnih 133, med temi je večina moških v Nemčiji kot rudokopi, a drugi pri železnicah, a ženske so kot služkinje v Gorici ali v Trstu. Eden moških je v Ameriki. Živina: 12 konj, 70 krav, 20 prašičev, 507 ovac ter 220 koz.

Ljudsko štetje v občini Volče koncem 1. 1910. V občini Volče naštelose je navzočih 1709 prebiv. ter 334 hiš in drugih javnih poslopji; med temi so 3 šolska poslopja, tri mlekarnice in 1 vojašnica; neobljudenih je 8 hiš. Od teh pripade v Volče 764 prebiv. in 159 hiš, v Čiginj 284 prebiv. in 56 hiš, v Kozaršče 221 prebiv. in 40 hiš, v Sela 240 prebiv. in 47 hiš, v Rute 200 prebiv. 32 hiš. Razven naštetega v občini navzočega prebivalstva se nahaja v drugih deželah Evrope, Azije, Afrike in Amerike 311 oseb, ki so v občino Volče pristojne.

Ošpice v Ljubljani. V Ljubljani je obolelo več delavk v predilnici na ošpicah. Pravi se, da so bile ošpice po indijskem bambusu, katerega rabijo v predilnici, prenešene. Izdale so se najstrožje odredbe, da se bolezen ne razširi.

Novi brambeni zakon. V dunajskih političnih krogih se trdi, da bo vlada novi brambeni zakon, ki vsebuje zlasti 2-letno vojaško prezenčno službo in reformo vojaškega kazenskega reda, že po Veliki Noči tako avstrijskemu kakor ogrskemu parlamentu predložila. Vlada želi, da bi oba parlamenta zakon obenem rešila, da bi bil še pred velikimi počitnicami gotov. V Budimpešti se je vršila konferenca skupnih ministrov v zadevi novega brambenega zakona.

Za in proti češko vseučilišče v Brnu. — V Brnu sta se obdržavala v nedeljo eden češki in eden nemški shod. Na češkem shodu so zahtevali ustanovitev češkega vseučilišča v Brnu, na nemškem shodu pa so proti taki ustanovitvi protestirali. Po končanih shodih so Nemci kakor Čehi priredili po mestu obhod, prepevajoč narodne pesmi, ne da bi bilo prišlo do kakih izgrediv.

Cesarske vojaške vaje se bodo letos vršile na ogrsko-hrvaški meji. Pri teh vajah se bo prvič uporabila neka novost, ki bi dobro služila v slučaju

kake vojske v hribovitem ali gorskem svetu.

Pameten davek. — Pameten davek, namreč zvišanje pristojbin za podeljevanje častnih naslovov, nameravajo uvesti na Virtemberškem. Zvišanje plač uradnikom hočejo namreč pokriti deloma z dohodki, ki bi jih dobili iz omenjenih povišanih pristojbin. Kakor se poroča, predlaga virtemberška vlada, da naj velja dovoljenje za izpremembo imena namesto 5 do 20 mark v bodoče 300 do 3000 mark. Knežji naslov, ki je doslej veljal 20.000 mark, bo v bodoče 40.000 mark, grofovski namesto 10.000 v bodoče 20.000 mark, baronski namesto 6000 v bodoče 10.000 mark in navadni plemiški namesto 4000 v bodoče 6000 mark. Za častne naslove bodo morale privatne osebe plačati od 100 do 3000 mark pristojbine, za naslove pa, ki niso virtemberški, 60 do 120 mark. Dovoljenje, da se sme nositi redove, ki niso virtemberški, bo veljalo namesto 60 do 120 mark odslej 60 do 500 mark. Na Pruskem velja kolek za podelitev vojvodske časti 10 tisoč mark (prej 5000 mark), za knežji naslov 6000 mark (prej 3000 mark), za grofovski 2600 mark (prej 1800 mark), za baronski 2400 mark (prej 1200 mark) in za navadni plemiški naslov 1200 mark (prej 600 mark). Dalje se plača za koleke za naslov tajnega komercialnega svetnika 3000 mark, za tajnega komisij-skega svetnika 1000 mark, za komisij-skega svetnika 5000 mark, za navadnega svetnika 300 mark.

Nova ženska moda. Iz Pariza je prišla nova moda, ki predpisuje ženskam, da morajo nositi hlače, kakor je to že nekaj let navada v Ameriki. Ena taka ženska se je prikazala na pustni torek v Trstu. Tudi v Petrogradu se je prikazala ena ženska v hlačah. Hotela je v gledišče ali ljudstvo je ni pustilo notri, tako da se je morala jokaje vrniti. Na Dunaju, v Pragi in v Budimpešti so tudi nastopile take ženske, a godila se jim je slaba. Občinstvo jim ni dalo miru in morale so se poskriti.

Vojvodinja Hohenberg — nadvojvodinja. Govori se, da bo soproga avstrijskega prestolonaslednika, vojvodinja Hohenberg, imenovana za nadvojvodinjo.

Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand je prišel v soboto z družino na otoko Brioni. Na kolodvoru v Puli so ga pozdravili namestnik princ Hohenlohe, zapovednik vojne luke admiral Ripper in voditelj okrajnega glavarstva dvorni svetnik grof Attems.

Socialno-demokratska infamija proti svetemu Očetu. — V italijanski zbornici se je osmelil socialnodemokratski poslanec Podrecca napasti svetega Očeta, češ, da se vtihotaplja v Vatikan vino in čokolada. Italijanski finančni minister je pa zavrnil sodruga, češ, da ne gre kontrolirati Vatikanu z ozirom na visoko, častivredno papeževu stališče in da Vatikan finančni upravi redno pravočasno naznanja uvoz raznih potrebščin. Socialni demokrati so torej zopet za eno blamažo bogatejši.

Civilnosodnih depozitov je na Kranjskem 18,234.213 K, na Primorskem 37,437.539 K, na Štajerskem 100,051.438 K, na Koroškem 23,368.230 K, v Dalmaciji 8,920.151 K, v celi Avstriji pa vseh skupaj 1.042.358.655 kron.

Češke davkarije ne izplačujejo nagrad učiteljem. — Načelnik učitelj-

skega društva v Žižkovu je že drugič posredoval pri davkariji v Žižkovu, ker ni izplačala zapadlih nagrad učiteljem za pouk v neobveznih predmetih. Davkarija je pa odklonila izplačilo, češ, da ji češki deželni odbor ni nakazal potrebne vsote 37.000 K.

Italijani praznujejo letos 50 let, odkar so se združili v enotno državo. Nemški cesar, na katerega so liberalni in svobodomiselni časniki vplivali, naj se slavlja udeleži, ne bo šel v Rim, ker bi njegova navzočnost v Rimu žalila papeža.

50 let svobode. V soboto je bilo 50 let, odkar se je odpravilo na Ruskem tlačanstvo. Ta dan so po celem Ruskem imeli velike slavnosti.

Nov zvezek Iger in šaljivih prizorov za naše odre izda te dni „Narodna Tiskarna“, nakar uže sedaj opozarjamo društva po Slovenskem. Igre sta spisala oziroma prevela naša znana izvrstna prevajalca in pisatelja gg. E. Klavžar in Soški. Ti dve imeni pričati dovolj o zdravi in lepi vsebini teh iger, ki se bodo kmalu razprodale, ko se za nje izve. Igre so za samomoške ali samoženske in pa tudi za mešane uloge. Ceno zvezku naznanimo pravočasno. Naročila pa sprejema uže sedaj „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Vetturini 9.

Priloga. — Današnji štev. je priložila trdka Kerševani & Čuk cenik šivalnih strojev, dvokoles, pušk, samokresov itd.

Dober pridelek za kavo — dober zavretek! Če nam jutrajna kava ne diši, smo mnenja, da moramo radi tega predvsem obdolžiti trgovca, češ da nam je dal slabo zrnat kavo. Temu pa ni tako! Ponajvečkrat se gre tu za vporabo manj dobrega pridata za kavo in zato je tudi treba polagati posebno važnost na izbero kavinih pridakov.

Najboljše je ravno dovolj dobro za nas in naše želodce.

Med kavinimi pridatki zasluži „pravi Franck z kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne naše najtoplejše priporočilo.

Droblinice.

Prof. Pacchioni o italijanski pravni fakulteti na Dunaju. — Iz Turina poročajo: Znani romanist profesor Pacchioni, ki je mnogo let imel italijansko paralelno stolico za rimsko pravo na inomoški univerzi, razpravlja v listu „Stampa“ o sedanjem položaju italijanskih vseučiliških stremenj v Avstriji. V svojem članku pravi profesor Pacchioni, da je italijanska pravna fakulteta na Dunaju velikega kulturnega in nacionalnega pomena, ako se pomisli, da se je izgubljeno zopet pridobilo. Za uspešen nadaljni razvoj italijanskih vseučiliških stremenj v Avstriji sta pa absolutno potrebna dva pogoja, kakor pravi h koncu profesor Pacchioni. In ta sta: Da na novi italijanski fakulteti vpisani slušatelji v zavesti svoje odgovornosti store vse mogoče, da se obvaruje uspešno delovanje fakultete, ter da prizna javno mnenje v Italiji, da je italijansko vseučiliško vprašanje v Avstriji notranja zadeva avstro-ogrske monarhije, ki ga sicer Italijani iz kraljevine zasledujejo z vsemi simpatijami, a ga ne smejo premostrivati z izključno političnega stališča.

K rimsko-katoliški cerkvi je pristopilo na Angleškem lani 7000 oseb,

med temi tudi več anglikanskih duhovnikov.

Volkovi požrli svate. — Te dni so se iz vasi Obstipova na južnem Ruskem odpeljali svatje v Taškent. Bilo jih je 120 in vozili so se v 30 vozovih. Komaj so se oddaljili nekoliko iz vasi, jih je napadla nad sto glav broječa tolpa volkov. Divje zveri so napravile med ljudi tako zmešnjavo, da se niso vedeli kam obrniti. Od vseh svatov sta ostale živa le en mož in ena žena, ki sta se na pol mrtva vrnila nazaj v Obstipov. Vsi drugi so bili žrtve požrešnih volkov.

Snežni viharji. — Iz vseh krajev tirolske, predarlske in bavarske dežele prihajajo poročila o snežnih zametih, viharjih in plazovih. Pri Biberbrunnu se je moral dunajski brzovlak vsled zametov ustaviti. V Feldkirchnu je vihar odnesel strehe s hiš. Poškodovan je nek most čez Rhen in na Bodenskem jezeru je ladjeplovba onemogočena.

Veliko poneverjenje v Turčiji. V vojaški tovarni fesov v Carigradu so prišli na sled poneverjenju v znesku 130.000 funtov (3.120.000 kron). Glasom sklepa vojne sodnije se pokrije to poneverjenje iz premoženja bivšega vojnega ministra pod starim režimom, Rifaat paše.

Novo vseučilišče v Frankobrodu. V Frankobrodu ob Menu nameravajo ustanoviti novo vseučilišče, ki bo imelo tri fakultete, filozofično, juridično in medicinsko. Vseučilišče bo otvorjeno leta 1914.

Književnost.

Zanimiva knjiga. V c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju je izšla knjiga o državnih šolskih postavah in o ministerielnih odredbah, tičočih se ljudske sofe. Poleg navedenega vsebuje tudi razsodbe upravnega in najvišjega sodišča. Stane 8 K oziroma vezana 11 K.

Prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, ul. sv. Ivana št. 11.

se toplo priporoča za vsa stavbena in galanterijska dela za cerkve in stolpe, katere napravi po načrtu

Josip Patek,
naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno pa kmetovalcem: V zalogi ima: mehe za žveplanje, zadnji sistem škropilnic za vitrijol, polivalnike za vrte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d. oprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Gospodinje zaupaju

svoje dragoceno perilo najboljšemu in najpopolnejšemu prašku iz mila, pralnemu ekstraktu

„Ženska hvala“.

Popolno nadomestilo za beljenje perila!

Pralni prašek je zaupljiv predmet; da obvarujete Vaše drago perilo pred škodo, čuvajte se pred manjvrednimi ponaredbami.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

TEOD. HRIBAR

(prej Krojaška zadruga)

v GORICI.

Došle so krasne novosti za spomladansko sezono.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko na dom.

Dobro rodbinsko kavo

Rojaki! podpirajte
slov. šolstvo
= v Gorici! =

Velika zaloga dvo-
koles od K
30-300; ši-
val. stro-
jev od K
30-250;
gramofon-
ov od K
15-1500;

plošče od K 1-4; vsako-
vrstnih kmetijskih stro-
jev, orkestrionov i. t. d.
Mehanična delavnica pri

BATJEL-U

GORICA, Stolna
ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne

obroke. Novi slovenski ceniki in lepaki za go-
stilne, kavarne i. t. d. se pošiljajo na zahtevo
poštne prosto. Najnovejša acetilen svetilke za
gostilničarje in društva od 8 kron naprej.

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid s znamko „Elsa fluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsnih, vratnih boleznih itd. o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dva-
najstotnica za poskušnjo K 5—2 ducata K 8-60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici štev. 264 (Hrvatsko).

Dr. Ruggero Kürner

zdravnik, kirurg ter bivši asis-
tent na porodniški in ostetriški
kliniki v Gradec-u.

**Specijalist za ženske
bolezni.**

Ordinira od 10.—11. ure predp.
in od 3.—4. ure pop.

Fran-Josipovo tekališče 6
(tik lekarne Kürner).

VELIKA BANKA

išče zastopnike in prekupce dovoljenih
in garantiranih srečk z dobro provizijo.
Slovenske ali hrvaške ponudbe pošljejo
naj se na S. Horváth, Budimpešta,
Báthory utca 5.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

VABILO

občnemu zboru

„CENTRALNE POSOJILNICE“ registrovane zadruge z omejeno za-
vezo v Gorici, ki se bode vršil v četrtek dne 9. marca 1911
ob 10. uri predpoldne v posvetovalnici „Centralne posojil-
nice“ (Corso Verdi 32 I. nadstr.) se sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelstva.
2. „nadzorstva.
3. Potrjenje računskega sklepa za leto 1910 in določba o upo-
rabi dobička
4. Izvolitev enega člana načelstva.
5. Izvolitev nadzorstva.
6. Izprememba pravil.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Morebitni predlogi.

Načelstvo.

Loterijske številke.

4. marca.
Dunaj 72 90 48 45 4
Gradec 4 34 61 27 70

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste,
ima veliko zalogo vsakovrstnega
trdega in mehkega lesa, ima tudi
vsake vrste grede, tramove 3/3 od
3—12 metrov dolge in 3/3 od 3—12
colov debele.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce štev. 6.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodaj-
nalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na
vogalu v Rabatišče štev. 1 ter se priporoča
za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsako-
vrstnega obuvala ter sprejema naročila po
zmernih cenah.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in pozlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za
vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje
se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena.
Cenike gratis franko na dom.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso
upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno
pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne
cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove
amerikanske blagajne, da je kupil pri nju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Prva Primorska Tvorница za lesne izdelke
z vodno silo

Ivrdke A. KRIZNIČ

ob kolodvoru Podmelec

Sprejema v izvršbo:

vse v stavbeno mizarstvo stroko spadajoče izdelke
za hiše, vile, šole, bolnišnice, cerkva, javna poslopja
itd., kakor: okna, vrata, podove, portale; popolne
opreme ljudskih šol, šolske klopi po Rettig-ovem
patentu i. t. d.

Proračuni in načrti brezplačno!

Parketna tvornica opremljena z najnovejšimi stroji
nudi parketne desčice iz hrastovega in bukovega
lesa, postrežba takojšnja za vsaktero množino!

Zahtevajte vzorce in cene!

Strugarski oddelek nudi vse v strugarsko stroko spa-
dajoče izdelke.

JAMSTVO! Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena! **JAMSTVO!**

Obisk strokovnjaka interesantom brezplačen.